

Plenum

Onsdag 17.6.2026 kl. 14.00—18.21

19. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om fastighets- och inkomstbeskattning av havsbaserad vindkraft

Regeringens proposition RP 29/2026 rd
Utskottets betänkande FiUB 18/2026 rd

Första behandlingen

Andre vice talman Tarja Filatov: Ärende 19 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger finansutskottets betänkande FiUB 18/2026 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen.

Den allmänna debatten börjar. — Ordförande för delegationen, ledamot Heikkinen, var så god.

Debatt

16.29 **Janne Heikkinen kok** (esittelypuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Valtiovarainvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy hallituksen esitykseen sisältyvät 3. ja 4. lakiehdotuksen muuttamattomina sekä 1. ja 2. lakiehdotuksen valiokunnan muutosehdotusten mukaisina.

Hallituksen esitys sisältää neljä lakimuutosta. Kiinteistöverolailla ja verontilityslaila säädetään uusi kiinteistövero Suomen talousvyöhykkeelle. Arvostamislakiin lisätään merituulivoimaloille kevennetty jälleenhankinta-arvo, 35 prosenttia rakennuskustannuksista nykyisen 75 prosentin sijaan. Tuloverolakiin lisätään uusi 8 b §, jolla varmistetaan lain soveltaminen talousvyöhykkeellä.

Perustuslakivaliokunta on katsonut, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Sääntelyn selventäminen on välttämätöntä investointivarmuuden turvaamiseksi jo ennen kuin talousvyöhykkeen merituulivoima-alueiden kilpailutukset käynnistyvät. Valiokunta ehdottaa hallituksen esitykseen kahta muutosta.

Ensimmäinen on sisällöllinen. Valiokunta katsoo, että kuntien jako-osuuden Suomen talousvyöhykkeen kiinteistöverosta tulee olla hallituksen esittämää suurempi. Merituulivoimamahankkeista aiheutuu alueellisia haittoja rannikkoalueen kunnille, merenkululle, kalastolle, kalastukselle ja ympäristölle, ja alueellisen hyväksyttävyyden varmistaminen edellyttää riittävää kompensatiota. Valiokunta ehdottaa, että kuntien jako-osuus on 30 prosenttia ja valtion jako-osuus 70 prosenttia. Muutos toteutetaan verontilityslain 16 a §:ssä.

Toinen muutos on teknisempi. Valiokunta ehdottaa selvennystä lähimmän kunnan määrittämistapaan kiinteistöverolain 26 §:ssä ja verontilityslain 16 c §:ssä. Alkuperäinen sanamuoto johti kuntarajojen ristiriitaan Merenkurkun alueella. Uudessa muotoilussa lähimpä-

Punkt i protokollet PR 69/2026 rd

nä kuntana pidetään sitä kuntaa, joka Suomen aluevesien ulkorajaan rajoittuvan kuntarajan etäisyys rakennuksesta tai rakennelmasta on lyhin.

Valiokunta kiinnittää mietinnössä huomiota myös kolmeen seikkaan, jotka eivät johda muutosehdotuksiin mutta joita on perusteltua seurata:

Liittymisjohtokuntien asemaa on syytä seurata lain toimeenpanon yhteydessä, sillä kunta, jonka kautta järeä voimalinja kulkee, voi kärsiä merkittävistä haitoista ilman jako-osuutta. Mitoitusta 35 prosentista tarkastellaan komission edellyttämällä tavalla tulevaisuudessa.

Tuloverolain 8 b §:llä on valiokunnan käsityksen mukaan merkitystä myös muiden tuloverotusta koskevien lakien tulkinnassa, koska tuloverolaki on alan yleislaki.

Ahvenanmaan kuntien asema talousvyöhykkeen kuntien jako-osuudessa on ratkaistu itsehallintolain toimivaltajaan perusteella. Valiokunta pitää perusteltuna, että kysymystä tarkastellaan osana Ahvenanmaan itsehallintolain uudistamista.

Kunnioitettu puhemies! Valtiovarainvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy mietinnön mukaiset lakiehdotukset.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset esittelystä. — Ja sitten edustaja Hänninen.

16.33 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Pohjois-Pohjanmaalta katsottuna merituulivoima ei ole vain osa energiaomavaraisuuttamme, se on hyvin konkreettinen mahdollisuus meidän rannikkomme kunnille, työllisyydelle sekä koko maan sähkötuotannolle. Meillä Perämerellä tuulee tasaisesti, tilaa on, ja rannikkokunnissa osataan jo nyt elää energiahankkeiden kanssa. Mutta yksi asia on tähän asti ollut epäselvä: kuka maksaa verot, kenelle ne tulevat, ja millä pelisäännöillä näitä hankkeita Suomeen ylipäätään kannattaa rakentaa. Juuri tätä haluamme nyt selkeyttää.

Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä laitetaan perusasiat kuntoon. Jos rakennetaan tuulivoimaa Suomen merille, niin siitä maksetaan verot Suomeen. Sekä kiinteistöverot että tuloverot ulotetaan selkeästi myös Suomen talousvyöhykkeelle. Tämä ei ole veronkorotus tavalliselle ihmiselle eikä kunnalle tuleva lasku. Tämä on sitä, että suuret, kalliit investoinnit osallistuvat yhteisten menojen rahoittamiseen samalla tavalla kuin muuallakin Suomessa. Samalla merituulivoiman kiinteistöverotusta kevennetään niin, että se on samassa suhteessa maatuulivoiman kanssa. Nykyisellään merelle rakennettava voimala on ollut verotuksen takia selvästi kalliimpi, vaikka se tuottaa sähköä tasaisemmin. Se ei ollut järkevää eikä reilua. Kyse on siis ennen kaikkea epäreilun kilpailun kitkemisestä ja lakien selkeyttämisestä.

Arvoisa puhemies! Monelle pohjoispohjanmaalaiselle tärkeä kysymys on, mitä hyötyä tästä jää paikallisesti sinne, missä hankkeet oikeasti näkyvät. Tämän esityksen myötä vastaus on selvä. Osa verotuotoista ohjataan rannikkokunnille, niille kunnille, joiden edustoilta voimalat pyörivät, joiden satamia, teitä ja sähköverkkoa käytetään ja joihin vaikutukset myös kohdistuvat. Tämä on tärkeä oikeudenmukaisuuskysymys. Jos merelle rakennetaan, ei ole oikein, että kaikki hyöty katoaa jonnekin muualle.

Siksi valtiovarainvaliokunnan keskeinen arvio on, että sääntelyn selkeyttäminen Suomessa on välttämätöntä, jotta merituulivoimahankkeiden verokohtelu on ennakoitavaa ja investointiympäristö vakaa. Samalla se pitää perusteltuna verotuksen yhdenmukaistamista maatuulivoiman kanssa sekä kuntien osuuden kasvattamista, jotta hankkeiden alueellinen

Punkt i protokollet PR 69/2026 rd

hyväksyttävyyds vahvistuu. Pohjois-Pohjanmaan pienille ja keskisuurille kunnille tämä voi pitkällä aikavälillä tarkoittaa merkittäviä tuloja ilman, että kuntalaisten veroja tarvitsee korottaa.

Arvoisa puhemies! Haluan vielä sanoa, että tämä ei ole nopean voiton hanke. Meritullivoima rakentuu hitaasti vuosien työnä, mutta jos pelisääntöjä ei tehdä nyt selväksi, hankkeet eivät etene ollenkaan. Tällä esityksellä Suomi antaa signaalin, että tänne kannattaa investoida, että verotus on ennustettavaa, reilua ja pitkäjänteistä ja että puhdas sähkö, huoltovarmuus ja alueellinen hyöty kulkevat käsi kädessä. Pohjois-Pohjanmaalle tämä tarkoittaa mahdollisuutta työhön, tuloihin ja siihen, että olemme mukana rakentamassa koko Suomen energiatulevaisuutta, emme sivustaseuraajina vaan tekijöinä. Siksi katson, että tämä hallituksen esitys on perusteltu ja tarpeellinen. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Löfström.

16.38 **Mats Löfström r:** Ärade fru talman! För mig är det helt obegripligt att man behandlar Åland och åländska kommuner på ett annat sätt än kommuner i riket. Det här är inte ett rättvist förslag. Det är rätt att kommuner får en andel av den här fastighetsskatten, men om det skulle byggas vindkraftverk i den ekonomiska zonen precis utanför en åländsk kommuns gräns, inom synhåll från den åländska kommunen men långt ifrån fasta Finland, skulle pengarna enligt det här förslaget ändå gå till den fastländska kommunen, trots att man inte ens ser projektet. Det här är orättvist. Tänk om man skulle ha föreslagit att Mellersta Österbotten, Österbotten, Egentliga Finland, Nyland skulle få en del av fastighetsskatten, men inte Satakunta. Satakunta eller kommuner där skulle lämnas utanför. Det skulle också vara en orättvisa, och det är exakt det som händer i det här lagförslaget, när Åland blir utanför.

Därför har det varit viktigt att grundlagsutskottet har granskat den här saken, och en majoritet av de sakkunniga i grundlagsutskottet konstaterade att man med hänvisning till självstyrelselagen inte kunde inkludera de åländska kommunerna på samma sätt som kommunerna i riket. Jag var av en annan slutsats än majoriteten i grundlagsutskottet och lämnade därför en avvikande åsikt med stöd av sakkunnigutlåtanden som professor Olli Mäenpää, justitierådet Gustav Bygglin och den tidigare föredraganden i Ålandsärenden i justitieministeriet Sten Palmgren lämnade till grundlagsutskottet.

För mig är det viktigt att poängtera att grundlagsutskottet bär ansvar för att Ålands självstyrelse som helhet och självstyrelsesystemet fungerar, och det är också riksdagens uppgift. Självstyrelselagen är tydlig i det avseendet att någon, antingen staten eller självstyrelsen, ska ha lagstiftnings- och förvaltningsbehörighet. Befogenheter får inte falla mellan stolarna på grund av självstyrelsen. Trots det leder nu lagförslaget och denna tolkning av dess förhållande till självstyrelselagen just till ett sådant slutresultat. Å ena sidan anses de åländska kommunerna inte ha rätt till utdelning från den exklusiva ekonomiska zonen på samma sätt som kommunerna på fastlandet, och å andra sidan har Åland inte lagstiftningsbehörighet att själv föreskriva om egen beskattning i den exklusiva ekonomiska zonen. Det här skapar ett slags återvändsgränd som leder till ett rättsligt vakuum, ett juridiskt ingenmansland, åtminstone så länge som den nuvarande självstyrelselagen är i kraft. Därför är det viktigt att man i samband med revideringen av självstyrelselagen också reglerar behörighetsfördelningen mellan staten och Åland i fråga om den exklusiva ekonomiska zonen

Punkt i protokollet PR 69/2026 rd

på samma sätt som i de övriga självstyrande områdena i de nordiska länderna, det vill säga Färöarna och Grönland.

Enligt självstyrelselagen ska statsrådet samråda med självstyrelsen i ärenden som är av särskild betydelse för landskapet. Det har man inte gjort i detta fall. Risker med att sådana samråd uteblir är att helhetsbilden suddas ut och att det saknas förståelse för hur de föreslagna lösningarna påverkar självstyrelsesystemet. Om granskningen begränsas snävt i ett enskilt delområde kan det vara svårt att gestalta dess konsekvenser för systemet som helhet. Det ökar risken för inkonsekvenser, varvid självstyrelselagen i vissa situationer tolkas snävt och i andra situationer mycket brett. Därför är det viktigt att statsrådet upprätthåller en enhetlig helhetsbild av lagstiftningsprojekt som påverkar Åland och självstyrelsen.

För tillfället är utkastet till ny självstyrelselag på utlåtanderunda. Det har funnits konkreta förslag på bordet om hur den exklusiva ekonomiska zonen ska regleras mellan självstyrelsen och riket. Grundlagsutskottet och finansutskottet uppmanar nu båda regeringen att fortsätta förhandlingarna med Åland. Det är viktigt att regeringen tar fasta på den här saken och att man använder det som stöd för att man ska lösa den här frågan då självstyrelselagen nu ska revideras, om man får med det i förslaget till självstyrelselag som ska ges till riksdagen den kommande hösten.

Arvoisa rouva puhemies! Itsehallintolaki on selkeä siinä, että jollakin, joko valtiolla tai itsehallinnolla, on oltava lainsäädäntö- ja hallintovaltaa. Toimivaltuudet eivät saa jäädä uupumaan itsehallinnon vuoksi. Tästä huolimatta nyt esitetty lakiehdotus ja tämä tulkinta itsehallintolain suhteesta johtavat juuri tällaiseen lopputulokseen. Yhtäältä ahvenanmaalaisille kunnille ei esityksessä katsota kuuluvan oikeutta talousvyöhykkeen kunnalliseen osuuteen samalla tavoin kuin Manner-Suomen kunnille. Toisaalta Ahvenanmaalla ei ole lainsäädäntövaltaa säätää omasta verotuksesta talousvyöhykkeellä. Tämä luo eräänlaisen umpikujan, joka johtaa oikeudelliseen tyhjiöön ainakin niin kauan kuin nykyinen itsehallintolaki on voimassa. Tämän vuoksi on keskeisen tärkeää, että itsehallintolain uudistamisen yhteydessä säädellään myös talousvyöhykettä koskevan toimivallan jaosta valtion ja Ahvenanmaan välillä vastaavalla tavalla kuin muilla Pohjoismaiden itsehallintoalueilla, Färösaarilla ja Grönlannissa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen, Krista.

16.44 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Merituulivoimalla on merkittävä rooli päästöttömän sähköntuotannon lisäämisessä, Suomen energiaomavaraisuuden vahvistamisessa sekä ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Ennakoitava ja tarkoituksenmukainen sääntely- ja verotusympäristö on välttämätön edellytys sille, että Suomeen syntyy merituu- livoimahankkeita sekä niihin liittyviä muita investointeja. Hallituksen esityksellä selkeytetään Suomen talousvyöhykkeen kiinteistö- ja tuloverotusta sekä saatetaan merituu- livoimaloiden verorasitus yhdenmukaisemmaksi maatuulivoimaloiden verotuksen kanssa. Tämä tavoite on kannatettava. Nykytilassa merelle ja maalle rakennettujen tuulivoimaloiden verotusarvot eivät ole oikeassa suhteessa niiden tuotannolliseen arvoon nähden, mikä on heikentänyt merituu- livoiman asemaa.

Hallituksen alkuperäisen esityksen mukainen ratkaisu, jossa valtion jako-osuus Suomen talousvyöhykkeen kiinteistöverosta olisi 80 prosenttia ja kuntien osuus 20 prosenttia, on perusteltu. Sen sijaan käsittelyn edetessä täällä eduskunnassa tätä jako-osuutta muutettiin

Punkt i protokollet PR 69/2026 rd

niin, että kunnan osuus on 30 prosenttia ja valtion 70. Sitä perusteltiin sillä, että kuntaan aiheutuu haittoja ja tämä suurempi vero-osuus ikään kuin korvaisi näitä. Tässähän peilataan ikään kuin maatuulivoimaan tämän osalta, mutta jos mietitään maatuulivoimaa ja merituulivoimaa, niin näitähän ei voi samalla tavalla verrata, sillä nämä merituulivoimat sijoituvat Suomen talousvyöhykkeelle, joka on kuntien alueen ulkopuolinen merialue, eikä siihen esimerkiksi kohdistu samanlaisia kunnallisia tehtäviä kuin kunnan omalla alueella toteutettaviin hankkeisiin. Sen takia katsomme kyllä, että olisi ihan perusteltua pitää tämä hallituksen esityksen mukainen vero-osuusjako, eli niin, että valtion osuus olisi se 80 prosenttia ja kunnan 20 prosenttia. Todellakin se tavallaan verrannollisuus maatuulivoimaan on hyvin erilainen, koska maatuulivoima todellakin vaikuttaa ihan eri tavalla siihen kuntaan, kunnan alueeseen ja myös kunnan tehtäviin liittyen nyt vaikka infraan tai alueiden käyttöön ja yhdyskuntarakentamiseen, kuin sitten tämä Suomen talousvyöhykkeellä sijaitseva merituulivoima, koska tämä talousvyöhyke on todellakin kansainvälinen, kuntien alueen ulkopuolinen merialue. Sen sijaan valtiolla siellä on sekä vallankäyttöoikeuksia että velvollisuuksia ja tehtäviä, ja siinäkin mielessä se, että tuo valtion osuus todellakin säilyttäisi siinä 80 prosentissa, olisi todellakin ollut perusteltua, kuten oli tämä hallituksen alkuperäinen esitys, mutta sitä nyt sitten valiokuntakäsittelyssä muutettiin.

No, sitten ehkä laajemminkin tästä merituulivoimasta ja tuulivoimasta kaiken kaikkiaan: Kyllähän nyt tämänkin muutoksen jälkeen maa- ja merituulivoiman verokohteluun jää eroja, joita olisi syytä arvioida myöhemmin uudelleen osana merituulivoiman kokonaisvaltaista edistämistä. Hallituksen esityksen lausuntopalautteessa on tuotu esiin sekä verotuksen yhdenmukaistamisen ja selkeyttämisen tarve että merituulivoiman rakennuskustannuksiin, tekniseen kehitykseen ja verorasitukseen liittyviä näkökohtia. Verotuksen tulee kohdella uusiutuvan energian tuotantomuotoja johdonmukaisesti mutta samalla tunnistaa niiden erilaiset olosuhteet, kustannusrakenteet ja julkisen vallan roolit. Mielestämme merituulivoiman edistämisen ei tule perustua pelkästään yksittäisiin lainsäädäntömuutoksiin, vaan Suomeen tarvittaisiin kansallinen merituulivoimavisio. Sen tulisi koota yhteen merituulivoiman tavoitteet, luvituksen ja merialuesuunnittelun kehittäminen, sähköverkon ja muun infran tarpeet, investointiympäristön ennakoitavuus sekä verotuksen pitkäjänteinen tarkastelu.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

16.49 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Suomen sähkönkulutus kasvaa, ja me olemme sikäli onnellisessa asemassa, että me ollaan tehty sähköenergian tuotannon osalta viisaita ratkaisuja. Meillä on puhdasta sähköenergian tuotantoa, 95-prosenttisesti puhdasta sähköä. 40 prosenttia siitä tulee ydinvoimalla, noin 28 prosenttia tuulella, 16 prosenttia vedellä ja sitten biolla loput, niin että ollaan sillä tasolla. Me ollaan hyvässä tilanteessa tässä mielessä.

Nyt kun tässä tuulivoiman rakentaminen on aika lailla hiljaista ollut viime aikoina, niin on erittäin hyvä, että me avaamme näitä reittejä ja luomme ennustettavuutta tuulivoimainvestoinneille. Tälläkin veroratkaisulla näytetään se, minkälainen verokohtelu tuulivoiman osalta on, kun sitä rakennetaan, ja se on tässä hyvä asia. Meidän pitää edesauttaa niitä hankkeita myös tällä tavalla.

Toinen asia, joka tässä on tärkeä energiahuollon kannalta, liittyy siihen, että meillä on eri puolilla Suomea erilaiset tuuliolosuhteet. On hyvä, että niitä on joka puolella Suomea,

Punkt i protokollet PR 69/2026 rd

ja merellä yleensä tuulee tasaisemmin. Se pienentää säätövoiman tarvetta myös tätä kautta, jos me saadaan tuulivoimaa vietyä merelle. Tuulivoiman rakentaminen merelle on varmasti kalliimpaa kuin maalle rakentaminen, ja siinä mielessä ymmärrän tämän kevennetyn jälleenhankinta-arvoasian, mikä tässä esityksessä on.

Eli mielestäni tämä tuo verotukseen ennustettavuutta ja voi katsoa, että tällä edesautetaan hankkeille investointivarmuutta. Meillä ei ole käytännössä yhtään tämäntyyppistä voimalaitosta vielä. Toivoisin, että nämä lähtevät liikkeelle. Tämä on hyvä esitys siihen tahtotilaan nähden ja sähköenergian tulevaan tarpeeseen nähden. Me tarvitsemme siihen voimalaitoksia. — Kiitos.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslag 1—4 i proposition RP 29/2026 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.